

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 104 stemmer.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

34) Tredje behandling af lovforslag nr. L 28: Forslag til lov om ændring af lov om fødevarer, lov om næringsbrev til fødevarerbutikker og lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. (Strafskærpelse, næringsbrev til fødevarer virksomheder og inddragelse heraf, udveksling af oplysninger m.v.).

Af familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed).

(Fremsat 4/10 2006. Første behandling 10/10 2006. Betænkning 12/12 2006. Anden behandling 14/12 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 98 stemmer (V, S, DF, KF, SF og EL); 9 (RV) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

35) Tredje behandling af lovforslag nr. L 14: Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Fremrykket anmeldelsesfrist og forenkling af tilskudsadministration).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 4/10 2006. Første behandling 24/10 2006. Betænkning 28/11 2006. Anden behandling 8/12 2006. Tillæggsbetænkning 12/12 2006).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillæggsbetænkningen.

Uden for tillæggsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Margrethe Vestager (RV):

Dette lovforslag har haft en ret tumultarisk vej gennem Folketinget. Det ærgrer Det Radikale Venstre voldsomt, at det ikke er lykkedes at forsøge at finde ud af, hvad det var, flertallet ville med dette lovforslag. Desværre må vi konkludere, at vores første mistanke var rigtig. Det handler nemlig om endnu en indskrænkning af forældrenes rettigheder i forhold til, hvor undervisningspligten skal udfoldes.

Kl. 14.05

Det Radikale Venstre havde faktisk en vis sympati for ideen om, at kommunerne skal have information om, hvorvidt forældre påtænker at oprette en friskole. Uanset hvad der så måtte være deres baggrund, er det deres rettighed. Men vi forstår godt, at det er vigtigt i den kommunale planlægning at vide, om der kommer en friskole eller ej i forhold til oprettelse af klasser, flere spor, nybygninger, og hvad det nu kan være. Derfor har vi naturligvis stillet et ændringsforslag, som kunne gøre det muligt, samtidig med at forældre ville kunne være der, så der blev en balance mellem behovet for kommunal information og forældrenes muligheder for at oprette en friskole.

Vi har undervejs fornemmet en vis velvilje fra Venstre, Danmarks forhenværende liberale parti, men når det kommer til stykket, er viljen faktisk ikke til stede. Det synes vi er ærgerligt, for vi synes, at det ville have været et godt tegn på, at man faktisk mener det helt alvorligt, at forældre skal have mulighed for at tage ansvar for de-

res børns skolegang. Det ville også være i stil med, at man faktisk har og opretholder et familieministerium, som om det er vigtigt, hvad forældrene mener.

Men når man ser på den måde, som lovforslaget er blevet behandlet på, og på det lovforslag, vi nu skal tredjebehandle her i dag, må man sige, at det, vi står tilbage med, er en fuldstændig rendyrket indskrænkelse af forældrenes rettigheder. Jeg synes, det er pinligt for Venstre. Jeg forstår godt Socialdemokraterne. Der var en svag flirt i løbet af kongressen med, at man anerkendte de frie skolers eksistens. Her må man sige: Velkommen til virkeligheden, for det har de gjort i mange, mange, mange årtier.

Men det, vi står tilbage med, er en ren indskrænkning af forældrenes muligheder. Det er ærgerligt, for det er slet ikke det, vi har brug for. Det, vi har brug for, er en levende, fri skolesektor i dialog med, men også af og til i modspil med folkeskolen. Derfor er det – igen – en rigtig kedelig dag for de danske friskoler.

Det Radikale Venstre støtter hverken ændringsforslaget eller hovedforslaget.

Formanden:

Tak til fru Margrethe Vestager. Så er det hr. Martin Henriksen som ordfører.

Martin Henriksen (DF):

Nu er jeg lidt ked af, at De Radikale gik først på talerstolen, for så bliver jeg jo nødt til at give De Radikale ret i stedet for, at De Radikale giver mig ret, men det kan så ske en anden gang.

Jeg synes faktisk, at det er lidt underligt, at Venstre, som jo traditionelt har stået for at være stærke tilhængere af den danske friskoletradition, nu kommer med dette lovforslag, som jeg ikke rigtig ved om Venstre selv mener er et godt lovforslag, men som Venstre kommer med, fordi man har lavet en aftale med Kommunernes Landsforening, som ikke mener, at forældre skal have ret til at oprette en friskole i umiddelbar forlængelse af, at der har været en kommunal beslutning om at nedlægge en folkeskole.

Det er alt andet lige problematisk, for når man opretter en friskole, gør man det jo som protest imod det gængse. Man gør det, fordi man er utilfreds med det, som politikerne gør med folkeskolen, eller man vil noget andet end folkeskolen, have et særligt religiøst grundlag, et særligt pædagogisk eller fagligt grundlag osv., og det kan også godt være, at man ønsker at oprette en friskole som ren og skær protest

imod, at en kommunalbestyrelse har besluttet at lukke en folkeskole.

Den ret mener vi faktisk i Dansk Folkeparti at forældrene skal have. Forældrene skal have ret til og mulighed for at oprette en friskole i forlængelse af, at en folkeskole bliver lukket, og det er urimeligt, at man tager den ret fra forældrene.

Jeg synes, det er uforståeligt, at Venstre i en aftale med Kommunernes Landsforening er gået med til det her. Jeg synes også, det er uforståeligt, at Socialdemokraterne på deres kongres vedtog, at friskolerne kunne være et alternativ til folkeskolen, for så umiddelbart efter, at man har vedtaget det i sit principprogram – sådan forstår jeg det – at stemme for et lovforslag, som gør, at man ikke altid har mulighed for at vælge en friskole som alternativ til folkeskolen. Det er problematisk.

Jeg vil også godt sige til Socialdemokraterne, at jeg synes, Socialdemokraterne skylder en forklaring på, hvorfor de ved andenbehandlingen stemte for et ændringsforslag, som gik på, at forældrene kunne få tilbagebetalt deres depositum, såfremt de ønskede at oprette en friskole, og der så af flere forskellige årsager alligevel ikke var mulighed for at oprette friskolen. Der sagde man o.k. til, at forældrene kan få det depositum tilbage.

Det gør man ikke længere. Nu mener man altså, at hvis forældrene ønsker at oprette en friskole og indbetaler et depositum, og hvis friskolen så af forskellige grunde ikke kan blive oprettet alligevel, skal man tage de penge og proppe dem i statens lomme, i stedet for at pengene bliver hos borgerne. Det synes jeg er uforståeligt. Jeg synes, at Socialdemokraterne skylder en forklaring på, hvorfor man har stillet det her ændringsforslag, når man faktisk tilkendegav noget andet ved andenbehandlingen. Nu tilkendegiver man det stik modsatte af, hvad man gjorde ved andenbehandlingen. Det synes jeg Socialdemokraterne skal forklare.

Jeg synes også, at Venstre skal være ærlige og sige, at det her ikke er noget, som Venstre dybest set ønsker; det er noget, man er blevet presset til af Kommunernes Landsforening og måske også af Socialdemokraterne, og det synes jeg er dybt beklageligt.

Dansk Folkeparti kan selvfølgelig ikke støtte lovforslaget.

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 14.10

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Friskoleordningen har vi af hensyn til åndsfriheden her i landet. Åndsfriheden består i, at der skal kunne være forskellige opfattelser, også af væsentlige spørgsmål som pædagogik og børneopdragelse, og denne åndsfrighed, som friskoleordningen er en del af, bevares uindskrænket, når nu vi vedtager dette ændringsforslag og derefter loven – uindskrænket.

Det, der gøres indgreb i, er den måde, hvorpå man ender med at løse – i anførselstegn – en lokal strid om skolenedlæggelser. Det har ikke noget med åndsfrighed at gøre. Det har noget med kommunal planlægning at gøre, og derfor mener jeg, at vi, der jo er tilhængere af åndsfrighed og skolefrihed, trygt kan stemme for både ændringsforslaget og loven.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jamen selvfølgelig har det noget at gøre med åndsfrighed. Men det har da også noget at gøre med, at forældrene et eller andet sted har ret til at vælge et andet skoletilbud til deres børn. Hvis en kommunalbestyrelse beslutter sig for at nedlægge en folkeskole, er det da meget rimeligt, at en forældregruppe kan gå sammen og beslutte sig for i forlængelse af den folkeskole at oprette en friskole. Det er jo den proces, som man, alt andet lige, vanskeliggør, og der synes jeg da bare, at man fra ministerens side klart skal tilkendegive, at man forringer mulighederne for forældrene, og at man gør det med støtte fra Kommunernes Landsforening og med støtte fra Socialdemokraterne.

Det er jo ikke uforståeligt, at Socialdemokraterne er med i det her, for Socialdemokraterne har altid haft et eller andet imod friskolerne: Der skal gudhjælpemig være en folkeskole, og folkeskolen skal som udgangspunkt være den, som alle bruger. Og det er egentlig meget sympatisk, det kan jeg sådan set godt forstå, men hvis folkeskolen skal udvikle sig, må man også have noget, som man kan holde folkeskolen op imod, og det skal være friskolerne.

Så derfor er det her en indskrænkning af forældrenes frie muligheder for at vælge en friskole, og dermed er det også en indskrænkning af den danske friskoletradition, som jo i høj grad bygger på, at forældrene ønsker et alternativt tilbud til deres børn.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg skal ikke bestride, at der sker en vis begrænsning eller måske rettere en udsættelse af valgfriheden i forbindelse med skolenedlæggelser. Det, jeg tog ordet for at understrege, var blot, at der ikke hermed sker noget indgreb i den åndsfrighed, som den danske friskoleordning er et led i, for jeg har aldrig hørt, at man i forbindelse med skolenedlæggelser pludselig får en ny holdning i skoledistriktet, sådan at det er af hensyn til skoleholdninger, at man vil bevare den offentlige skole som en privatskole. Det var blot det, jeg vil sige.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jamen jeg synes da, det er positivt, at Venstre stadig væk står vagt om åndsfrigheden, men jeg havde altså også den forståelse, at regeringen og bl.a. Venstre havde slået sig op på valgfrihed, og derfor er det lidt paradoksalt, at der nu står en Venstreminister og siger, at det her altså er en indskrænkning af valgfriheden. For det er jo det, det er.

Men hvorfor i alverden indfører man noget, fremsætter et lovforslag i Folketinget, som er en indskrænkning af forældrenes valgfrihed? Altså, jeg synes, det er mystisk, og jeg synes, det er ærgerligt, at Kommunernes Landsforening kan presse regeringen til sådan noget her, og at Socialdemokraterne måske også kan presse regeringen til sådan noget her. Jeg forstår det simpelt hen ikke.

Så kunne man også lige komme ind på ændringsforslaget. Hvorfor mener regeringen, sammen med Socialdemokraterne, ikke, at det skal være muligt for borgerne at få tilbagebetalt et depositum, såfremt deres ønske om at oprette en friskole af forskellige årsager ikke kan lade sig gøre alligevel? Har pengene det ikke bedst i borgernes lomme?

Formanden:

Vil undervisningsministeren svare? Nej. Så er det fru Margrethe Vestager for en kort bemærkning til undervisningsministeren.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes, det er meget påfaldende, at undervisningsministeren ikke vil svare. Regeringen gør sig jo ellers ofte stor umage med at sørge for, at man skal vide, hvad det er, pengene går til. Men

her kan vi altså komme i den situation, at forældre indbetaler et depositum; det lykkes så af forskellige grunde ikke at oprette skolen, men pengene kan man ikke få tilbage igen. Hvad er de så gået til, disse penge? Er det sådan en afgift på at bruge ens frihedsrettigheder, eller hvad er det, vi er ude i? Det må nærmest være det, det drejer sig om.

Det andet, man kan spørge sig selv om, er, hvorfor dette kommer nu, hvis det er sådan en bagatel, som undervisningsministeren giver udtryk for. Det kommer nu, fordi det ikke er en bagatel. Det kommer nu, fordi en del af kommunalreformens store effektiviseringsfordele er, at man kan komme til at nedlægge skoler.

Kl. 14.15

Jeg synes, det er meget vigtigt i den her sammenhæng at gøre sig fuldstændig klart, at det, der sker, er, at flertallet gør sig til dommer over, hvad der er forældrenes baggrund for at åbne en skole eller lade være med det. Og det at sætte sig til dommer over, hvilken pædagogik, hvilken størrelse, hvilket lærerfællesskab der kan være bærende for en skole, synes vi er i modstrid med hele ånden og hele grundlaget for friskolelovgivningen.

At ministeren gør det til en bagatel, synes også at være paradoksalt, da ministeren jo ellers i enhver anden sammenhæng betoner sammenhængen i børnenes skolegang, og er der noget, det her forslag stiller sig hindrende over for, er det sammenhæng. Ministeren burde besvare den forrige ordførers spørgsmål: Hvorfor kan forældrene ikke få pengene tilbage?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Hvis man kan få pengene tilbage, kan man fuldstændig risikofrit hvert eneste år anmelde en friskole og så bare få pengene tilbage, når der ikke bliver brug for det, fordi kommunalbestyrelsen alligevel ikke træffer beslutning. Den slags betalinger, som der her er tale om, har man i situationer, hvor man vil sikre, at det offentlige system ikke ulejliges, uden at der en solid baggrund for det. Dette at oprette en fri skole er jo noget, der har at gøre med, at man udløser en meget stor offentlig udgift og en masse forpligtelser, og derfor er det meget godt, at der er lidt soliditet og lidt seriositet bag et sådant ønske om at oprette en friskole.

Jeg er glad for at kunne sige, at ingen her har bestridt det, der var mit ærinde, da jeg gik på talerstolen, nemlig at dette ikke krænker åndsfri-

heden. Jeg er også glad for at kunne sige, at selv efter vedtagelsen af både ændringsforslaget og lovforslaget er Danmark det land i hele verden, som har den mest udstrakte skolefrihed.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Til det må man blot sige, at det virkelig er de nøjsomme år, for så vidt angår friheden, for hvis perspektivet er, at vi til enhver tid bare skal kunne sige, at hos os er vi en lillebitte smule friere, end vi er andre steder, så må man sige, at der virkelig er perspektiv i indskrænkningerne af friheden, hvis det er det, vi begynder på.

Jeg troede, at det var regeringens projekt at sørge for, at der bliver givet muligheder for at udøve de frihedsrettigheder, man får, men det, som ministeren jo siger meget klart fra talerstolen, er, at depositummet er en frihedsafgift. Det er den afgift, som man skal betale for at have mulighed for at bruge de frihedsrettigheder, man har som forældre i forhold til undervisningspligtens opfyldelse.

Det, at ministeren gør det her til et spørgsmål om, at der udløses en stor offentlig udgift, og at man ikke kan tage forældrene alvorligt, medmindre de er villige til at indlevere et depositum, er en så overordentlig nedladende holdning i forhold til det store arbejde, der bliver gjort rundtomkring for at sikre, at et lokalområde har en skole og en skolestruktur, der kan opfylde børnenes behov og dermed også undervisningspligten.

Jeg synes, det er meget betænkeligt for Venstre, hvis partiet mener, at tankefriheden og muligheden for den frie skole alene afhænger af, at nogen overhovedet kan oprette en sådan, for hver gang man gør det sværere, gør man det i sagens natur også sværere at virkeliggøre det, der er baggrunden for det, nemlig en fri skole.

Formanden:

Ønsker ministeren ordet? Nej. Så er det hr. Søren Krarup for en kort bemærkning til ministeren.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er undervisningsministerens brug af ordet åndsfrihed, der kalder mig på talerstolen. Jeg er en stor tilhænger af åndsfrihed, og jeg synes, den her lov om friskoler krænker åndsfriheden. Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvad er ånd? Er ånd ikke forældres bekymring for deres børns skolegang? Er ånd ikke det, at forældrene føler

ansvar for, at deres børn får en skolegang, der er i overensstemmelse med hjemmets ånd og holdning?

Det er blevet sagt med rette af vores partis ordfører, at enhver friskole er en protestskole, for ved hjælp af begrebet protestskole har man jo villet mistænkeliggøre dette lovforslag. Men naturligvis er enhver friskole en protestskole og som sådan udtryk for den ånd, der bærer et forældrepar, når de ønsker deres barn i denne friskole.

Så jeg vil anfægte undervisningsministerens tale om åndsfrihed, for jeg mener, at det er en åndelighed, han lægger op til, der er hævet over denne verdens virkelighed, som består i, at ånd er, at forældre bekymrer sig om deres børns skolegang.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg forstår godt spørgsmålet, og jeg skal prøve at svare. Jeg synes, der er forskel på, om man ønsker at oprette en fri skole begrundet i, at man har en anden tro, en anden pædagogisk opfattelse af, hvad der er bedst for børnene i de små klasser osv. osv., og så på dette spørgsmål, om man er enig eller uenig i en kommunalbestyrelses beslutning vedrørende kommunens skolestruktur.

Det synes jeg altså er to ret forskellige ting. Det første har med tro og værdier at gøre, det andet har med lokale strukturer at gøre. Jeg ved godt, at hr. Søren Krarup med stærke argumenter kan påvise, at al den snak om værdier og ånd alt sammen er noget vrøvl. Ikke desto mindre er det den snak om værdier og ånd, som her i landet har ført til den mest udstrakte skolefrihed i hele verden.

Det er netop den snak, der har ført til det, og derfor tillader jeg mig altså at videreføre den snak.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Må jeg i en sådan rent personlig sammenhæng fortælle, at jeg i fyrretyve år har været sognepræst i et landsogn. Dets folkeskole står nu foran nedlæggelse, og det betyder et fald i, jeg vil sige ånden i sognet, i den forstand at det fællesskab, den samhørighed, som var med til at skabe ånden, bliver slået i stykker.

Det er en kommunalbestyrelsesbeslutning, og der kan utvivlsomt være mange gode økonomi-

ske grunde til det, og der kan være mange rationelle overvejelser, men det korte af det lange er, at når man slår en sådan skole i stykker, som er udtryk for fællesskabet i det lille samfund, børnene og forældrene hører til, så er det åndsfriheden, der anfægtes, når man forhindrer forældrene i at lave en friskole.

Det er et brud på åndsfriheden, og jeg er sikker på – nu er der ikke tid til det – at ministeren og jeg egentlig på mange punkter kunne blive enige om, at når han taler om åndsfrihed her, er og bliver det en åndelighed, der hæver sig over den virkelighed, bl.a. jeg har levet i i fyrretyve år.

Formanden:

Ønsker ministeren ordet? Nej. Så er det hr. Martin Henriksen som ordfører i anden omgang.

Martin Henriksen (DF):

Nu har vi sådan fået konstateret, at vi er uenige med ministeren fra Dansk Folkepartis side, men jeg synes, det ville være rimeligt, hvis Socialdemokraterne gik på talerstolen og gav en begrundelse for, hvorfor de har stillet det her ændringsforslag. Som jeg også sagde i min første ordførelsetale, stemte Socialdemokraterne jo faktisk for et ændringsforslag, som var stillet af De Radikale. Her til tredjebehandlingen stiller de så et ændringsforslag, som trækker det ændringsforslag tilbage, som de selv stemte for ved andenbehandlingen, og det giver jo mildest talt ikke nogen mening.

Jeg ved ikke, om det er, fordi Socialdemokraterne har haft en fantastisk tendens til at brillere i dag med de forskellige ordførere, der har været oppe om Landsbyggefonden osv. Jeg synes, det fortsætter meget godt.

Jeg synes, Socialdemokraterne skylder en forklaring på, hvorfor de ved andenbehandlingen stemte for et ændringsforslag og så til tredjebehandlingen har stillet et ændringsforslag, som trækker det ændringsforslag tilbage, som blev stillet til andenbehandlingen. Det giver ikke nogen mening. Altså, hvorfor gør Socialdemokraterne det?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 70 stemmer (V, S og KF) mod 35 (DF, RV, SF og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

36) Tredje behandling af lovforslag nr. L 67: Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion. (Forhøjelse af arbejdsgiverbidraget).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 8/11 2006. Første behandling 17/11 2006. Betænkning 5/12 2006. Anden behandling 8/12 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 106 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

37) Tredje behandling af lovforslag nr. L 68:

Forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Evalueringsinstitut. (Evalueringer på folkeskoleområdet og dagtilbudsområdet).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 8/11 2006. Første behandling 17/11 2006. Betænkning 5/12 2006. Anden behandling 8/12 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 56 stemmer (V, DF og KF) mod 48 (S, RV, SF og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

38) Tredje behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi, lov om menighedsråd, lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og forskellige andre love. (Budgetlægning for kirke- og præstegårdskasserne, ændret sammensætning af og opgaver for stiftsøvrigheden, aflastning af provsten for administrative opgaver m.v.).

Af kirkeministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 4/10 2006. Første behandling 24/10 2006. Betænkning 29/11 2006. Anden behandling 8/12 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.